

Dél-Korea és Magyarország: kapcsolatok és tanulságok

Bassa Zoltán

December 8-11. között – több miniszter és népes üzleti delegáció kíséretében – Magyarországra látogatott a Koreai Köztársaság elnöke Kim Dae Jung, s a dél-koreai cégek eddigi legnagyobb termékbemutatóját szervezte meg a dél-koreai külgazdasági kapcsolatok fejlesztését elősegítő szervezet, a KOTRA. Mindez jó alkalmat ad a dél-koreai gazdaság és a két ország gazdasági kapcsolatainak rövid áttekintésére.

Dél-Korea – a makrogazdasági mutatókat tekintve – gyorsan leküzdötte az 1997 végén kibontakozó pénzügyi válságot. Az IMF restriktív makrogazdasági politikájával fél év elteltével – és a nemzetközi szervezet egyetértésével – szakítottak, a kulcsfontosságú exporttermékek számára pedig 1998-99-ben kedvező volt a világgazdasági környezet. A gazdasági növekedés üteme 1999-ben és 2000-ben 10% körül mozgott. A pénzügyi válság közvetlen okaként értékelhető alacsony devizatartalékok 10 milliárdról 100 milliárd USD közelébe emelkedtek, a rövid lejáratú külföldi adósságállomány aránya a teljes adósságból a kritikus 30% alá süllyedt. A folyó fizetési mérleg többletet mutat, a válság nyomán megugró költségvetési deficitet – növekvő adóbevételekkel – lefaragták. Az infláció csak rövid ideig lendült meg, ma a válság előtti szint alatt van, a munkanélküliség ráta viszont a válság előtti szint dupláján látszik stabilizálódni (4%). Idén jelentős gazdasági lassulás – 2-3%-os növekedési ütem – mutatkozik, elsősorban az USA és Japán

stagnálása miatt. Ez mikro-gazdasági szinten egyfajta tesztjét jelentheti az 1998 óta zajló bank- és adósságkonszolidációnak, pénzügyi reformoknak és vállalati szerkezetátalakításnak. Figyelemre méltó, hogy Dél-Korea a pénzügyi válság kibontakozásával és lecsengésével párhuzamosan is tovább tudta erősíteni szerepét az információs technológiai iparban: világszerte a DRAM-chipek, egyes mobil telefonfajták és a TFT-LCD monitorok gyártásában.

Az ideji lassulás visszavetette Magyarország és Dél-Korea kétoldalú kereskedelmét, de ez nem olyan jelentős, mint az 1999-2000-ben tapasztalható bővülés. A kétoldalú kereskedelmi forgalom ugyan folyamatosan jelentős magyar passzívumot mutat, de a Magyarországon gyártási tevékenységet folytató dél-koreai – elsősorban elektronikai – cégeknek az Európai Unió országaiba irányuló exportja részben ellensúlyozza ezt. A Dél-Koreába irányuló magyar export 1999-2000-es gyors növekedése elsősorban a sertéshús exportjának köszönhető. Ez is mutatja, hogy a dél-koreai liberalizációs folyamatokat ki lehet használni. Az állategészségügyi engedélyek megszerzése ugyan időigényes, de végül is megtérül. Más termékek fokozottabb kivitelére is lenne lehetőség. A koreai statisztikákból kiderül, hogy Magyarországról – harmadik országokon keresztül – a kétoldalú forgalmon belül jelentős mennyiségben számítógép-alkatrész is eljut a távol-keleti országba. Az igen dinamikus fejlődő dél-

koreai információs technológiai iparágak további keresletet támasztanak ilyen termékek iránt. A nemzetközileg is versenyképes magyarországi szoftver-készítés komolyabb együttműködést tenne lehetővé ezen a területen. A dél-koreai vállalatok közül egyedül a gépkocsikat exportálók tartanak az export jelentős visszaesésétől Magyarország EU-csatlakozását követően. Az elektronikai iparban a helyi gyártókapacitás működtetése és továbbfejlesztése miatt nincs ilyen aggodalom.

Néhány évnyi kivárás után, a 90-es évek végén kedvező makrogazdasági mutatókat produkáló Magyarországon újabb befektetésekkel jelentek meg egyes dél-koreai vállalatok. Bár a jármű(alkatrész)-gyártásra vonatkozó korábbi tervek jórészt nem valósultak meg, most úgy tűnik, hogy a dél-koreai vállalatok kiemelt szerepet szánnak Magyarországnak Közép- és Kelet-Európában. Több dél-koreai multinacionális cég (LG, Daewoo) Magyarországon kívánja (tovább)fejleszteni regionális központját. Magyarország jövőbeli EU-tagsága is szerepet játszott abban, hogy a Samsung színes televíziókat összeszerelő-üzeme mellett alkatrészgyártó kapacitást is létesített, amelyet szélesíteni kíván.

A kapcsolatok fejlődését segítené egy közvetlen légijárat Budapest és Szöul között. A kétoldalú forgalom ugyan nem lenne nagy, de a dél-koreai fővároson keresztül kedvező összeköttetés létesülne más távol-keleti országokhoz, különösen, hogy jelenleg nincs menetrendszerű járat egyetlen távol-keleti országba sem. A jövő évben Dél-Koreában és Japánban megrendezésre kerülő labdarúgó VB is lendületet adhatna a forgalomnak. A MALÉV jelenlegi helyzete mindezt ugyan nem teszi lehetővé, de dél-koreai részről elképzelhető, hogy megoldható lenne.

A kétoldalú kapcsolatokra jótékony hatást fejtene ki az itt élő koreaiak munkavállalási és tartózkodási engedélyének egyszerűbb ügyinté-
zése. Ez egyben némi országimázs-építést is

jelentene magyar részről. Még jelentősebb lépés lenne az országkép megjelenítése Dél-Koreában, valamint egy, az érdekelt magyar vállalatok összefogásával létrehozható közös kereskedelmi képviseleti iroda Szöulban.

Magyarország mellett Dél-Korea is közelebb került az Európai Unióhoz, hiszen az utóbbi néhány évben az EU-országok vállalatai jelentős befektetéseket végeztek a távol-keleti országban. Ezzel párhuzamosan az Ázsia-Európa Dialógus (ASEM) formájában, egyre intézményesebb formát öltött a Távol-Kelet és az EU viszonya. Az ASEM-ben Magyarország mint EU-tag közvetlenül is részt vesz majd, ezért a csatlakozásra való felkészülésnek részét kell, hogy képezze a Dél-Koreához fűződő kapcsolatok fejlesztése is. Az Észak- és Dél-Korea egyesítésének irányába mutató kedvező, bár lassú – a német tanulságok alapján a fokozatoságra törekvést tükröző – folyamat még indokoltabbá teszi a kapcsolatépítést.

* * * * *